

Ainevaldkond "Kunstiained"

Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuste kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja hoida seda järjekindlalt. Kunstiainete valdkonna pädevus on universaalne ja väljendub selles, et gümnaasiumi lõpuks õpilane eakohaselt:

1. teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
2. loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
3. mõtestab ning reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
4. mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
5. osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
6. on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete valdkonna pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogi partnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtsad ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevuse laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppes koondumist viie põhimõtte ümber:

1. Kunstid vajavad tõlgendamist. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad erinevaid tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu ja kunsti kogemuse ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda eri vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusikat õppides on vaja toetada tõlgendamisoskuse teket;
2. Kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnad probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud 2 tulemusteni. Kunstidega tegelemine gümnaasiumis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
3. Kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine gümnaasiumis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Illu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunsti Ainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
4. Kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud soomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;
5. Kunstide õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ja eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada

kognitiivseid oskusi, nagu loov ja kriitiline mõtlemine, refleksiooni- ja analüüsioskused, samuti mittekognitiivseid oskusi, nagu avatus, otsustusvõime ja riskijulgus.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuute punktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtudes ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingu keskmeks ühised aspektid:

1. teose, autori ja loomingu määratlus;
2. esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
3. ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
4. nüüdisaegsed mitme meelelised kunstinähtused (video ja *performance*, nüüdistirkus, installatiivne ja uusmeedia kunst jms).

Ainetundide jaotus

	<i>Ainetundide maht nädalas (klassiti)</i>		
Aine	10. klass	11. klass	12. klass
kunstiõpetus	1	1	
muusikaõpetus	1	1	1

Üldpädevuste arengu toetamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Muusika õppeaines on rõhuasetus õppija identiteedi kujundamisel, mis toetub ühisele kultuuripärandile. Muusikalistes tegevustes väärtustatakse isikupäraseid loovaid lahendusi ning kultuurilist ja sotsiaalset mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavate muusikateoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguine tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat enese väljenduse vahendina ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse. Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundavad eeskätt ühislaulmine, koorilaul ja osalemine laulupidudel. Muusika kuulamine ning õppekäigud kultuurilooliste sse paikadesse, kontsertidele ja muusika etendustele aitavad samuti kaasa kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemisele.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Koostöövalmidust kujundavad ning üksteise toetamist aitavad väärtustada uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühislaulmine, pillimäng, õppekäigud, koorilaagrid, kontsertreisid, ühistes valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet (meie-tunne, mis tekib osalejate endi ja osalejate-pealtvaatajate vahel). Muusikateoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Arutlused, kus muusikateoste üle arutledes harjutavad ja harjuvad õppijad selgitama ja kaitsma oma seisukohti ning kuulama ja arvestama teiste arvamustega. Sotsiaalset pädevust kujundatakse kõikide muusikaliste tegevuste kaudu.

Enesemääratluspädevus. Tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada adekvaatset minapilti. Muusika Tundides saab õpetaja tagasisidet nii õpetajalt kui ka klassikaaslastelt enda erinevatele tegevustele (laulmine, pillimäng, tantsimine, käitumine jne), mille kaudu on õpetajal võimalik muuta enda sooritust või käitumist. Saadud tagasiside toetab õppija muusikaliste võimete/oskuste arengut. Erinevate muusikastiilide kuulamine võib toetada õppija enesemääratlust ja kuuluvustunnet mingisse sotsiaalsesse rühma, nagu ka esinemised kooliüritustel, osavõtt muusika olümpiaadidest ja -konkurssidest. Kultuuri- ja sotsiaal teemade käsitlemine (kontserdid ja muusikaetendused, muusikapalade ainek ning sõnumid jne) aitab kujundada

personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Enesemääratluspädevuse eesmärgiks on toetada nende identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Muusikas kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Muusikas saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi kasutada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside kaaslaste ning õpetaja poolt ning eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õpilase rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Muusikas on olulisel kohal muusikateostest, -stiilidest, -ajastutest jms kõnelemine, kasutades nii korrektset emakeelt kui ka muusikaalast terminoloogiat. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusikateemaliste referatiivsete ning loov- ja rühmatööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning mitmesuguste info esitamise viiside kasutamist (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik vm). Tutvutakse muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma muusika mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise. Suhtluspädevuse kujundamisele aitab kaasa aktiivne osalemine kooli-, kodukoha ja üleriigilistes koorides, ansamblites ning orkestrites.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Muusikas rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutada lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpetatakse analüüsima kunsti kategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm, taktimõõt jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboloid. Muusikas õpetatakse kasutama tehnoloogia vahendeid loov ülesannete lahendamisel (nt pillide ja näitlike õppevahendite valmistamine).

Loometegevuses õpitakse kasutama uudseid lahendusi, mõistma teaduse ning tehnoloogia rolli muusika tehnika arengus.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad muusikas üksi- ja rühmatöö, uurimis- ja probleemülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Muusika aines on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine.

Praktilise loovtegevuse (näiteks bänd, playbox, omalooming, muusikaline liikumine, dramatiseering, muusika kuulamine jne) kaudu katsetatakse erinevaid ideede väljendamise ja käsitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust plaanima, vastutama tööde lõpuni tegemise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Muusikaõppes kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks, muusika loomiseks ja esitamiseks. Kogutud infot kasutatakse loomeprotsessis eesmärgipäraselt. Loominguga tegelemiseks osatakse valida aine spetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppimises ja digitaalse sisu loomisel ning säilitamisel kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Oma loomingu jagamisel ning teiste loomingu kasutamisel jälgitakse digikeskkonnas intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ning kohustusi. Ollakse teadlik digivahendite kasutamisega kaasneva võivatest terviseriskidest. Loomingu jagamisel internetis tegutsetakse vastutustundlikult.

Läbivate teemade käsitlemine

1. **Elukestev õpe ja karjääri kujundamine.** Arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet. Õppekäikudel kontsertidele, muuseumidesse jne puututakse vahetult kokku töömaailmaga. Töövarjupäevad annavad võimaluse tutvuda erinevate muusikast lähtuvate elukutsetega: muusikaõpetaja, helilooja, dirigent, interpret, helitehnik, produtsent, mänedžer jne. Muusikalise eneseväljenduse abil kujundatakse õpilaste individuaalset eripära, avatakse ja avaldatakse võimalik muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Tutvustatakse muusikaalaseid edasiõppimise võimalusi.
2. **Keskkond ja jätkusuutlik areng.** Teema on seotud loodusliku ja kultuurilise mitmekesisuse väärtustamisega. Teadvustatakse inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste endi loodud ruumilistes keskkondades. Olulisemat tähelepanu pööratakse inimtegevuse mõjule keskkonna, kaasa arvatud sotsiaalse keskkonna arengus ning

- keskkonnaprobleemide lahendamisel. Olulisel kohal on sotsiaalne aktiivsus – oma arvamuste ja hoiakute väljendamine muusika alaste tegevuste kaudu.
3. **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.** Ühismusitseerimise käigus arendatakse koostöö- ja teistega arvestamise oskust. Loovülesannete ja projektide kaudu toetatakse ettevõtlikkust ja õpilaste initsiatiivi. Ühiste otsuste (nt laulurepertuaari valimisel) langetamise kaudu, osaledes kooli ja kogukonna üritustel ning õpilasi ühisürituste korraldamise kaasates kujundatakse valmisolekut olla vastutustundlik demokraatliku kodanikuühiskonna liige.
 4. **Kultuuriline identiteet.** Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elu praktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis. Õpilased võtavad osa ühiseid väärtusi kujundavatest kunsti sündmustest nii esineja kui publikuna (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/osalemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel, samuti osavõtt ülekoolilistest, maakondlikest ja riiklikest võistlustest. Kunstiainete kaudu kujundatakse teadlikke näituse-, teatri- ja kontserdikülastajaid, mis omakorda aitab tõsta inimeste elukvaliteeti.
 5. **Teabekeskond ja meediakasutus.** Suunatakse õpilaste eakohaseid tegevusi meedia keskkondades ning teadvustatakse privaatse ja avaliku ruumi käitumisnorme sotsiaalmeedias. Analüüsitakse visuaalset meediat, arvestades õpilase eakohast meediakasutust. Teadvustatakse ja väärtustatakse muusikateose autorsust. Kujundatakse kriitilist suhtumist infotehnoloogiasse ja meedia loodud keskkonda. Suunatakse kriitiliselt hindama teabe usaldusväärsust. Teadvustatakse internetis leiduvaid võimalusi ja ohtusid ning õpitakse enda privaatsuse kaitsmist.
 6. **Tehnoloogia ja innovatsioon.** Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Õppijat suunatakse tehnoloogiat kasutama oma õppimise ja töö tõhustamiseks, samuti arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet innovaatiliste ideede rakendamisel erinevates projektides.

7. **Tervis ja ohutus.** Teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on suuteline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ja kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Teadvustatakse muusikalise suhtlemise roll vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalused. Muusikas kasutatakse vahendeid ja muusikainstrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Pööratakse tähelepanu müra kahjulikkusele keskkonnas ning inimehale ja muusikainstrumentide ohutule ja otstarbekale kasutamisele.
8. **Väärtus ja kõlblus.** Väärtustatakse muusikat ning muusikategevusi kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; osaletakse aktiivselt musitseerimiseks arvestades kaaslast ja vastutades enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis); respektieritakse isikupära ja erinevaid lahendusi erinevate probleemide ja loov ülesannete lahendamisel; väärtustatakse kodukohta, Eesti muusika pärandit ja nüüdismuusikat. Järgitakse kontserdikülalaste hea käitumise tavasid; osaletakse ülekoolilistel, linna või maakonna muusikaüritustel; väärtustatakse ühislaulmist ja laulupidude traditsiooni edasi kandmist koorilaulja ja/või pillimängijana.

Õpilast suunatakse:

- analüüsima kriitiliselt ja argumenteeritult erinevate ajastute (keskaeg, renessanss, barokk, klassitsism, romantism, 20. ja 21. sajand) väärtusi ja kõlbelsi norme ning väärtussüsteeme; looma seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusika kultuuri ning paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;
- väärtustama kultuurilist mitmekesisust;
- suhtuma kriitilis-loovalt muusika ja kultuurimaastiku ilmingutesse, muusikaüritustel ja õppekäikudel kogetusse ning oma arvamusi teadmiste põhjal analüüsima ja tõlgendama;
- mõistma enda õigusi ja kohustusi helikultuuri tarbijana, väärtustama muusikamaailmas tegutsevate inimeste tööd; tegutsema eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtuma kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia kujundatud keskkonda.

Hindamine

Hindamine kunstianetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika ainekavades esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töö kultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks. Õpetaja saab hindamise varal teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui iseenda pädevuste arendamiseks. Õpilased kaasatakse nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma. Õpilasele on kursuse alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid. Õpilast suunatakse õppe vältel oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ja õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumite põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetega. Erineva keerukuse astmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimendamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe eesmärkidest ja eeldatavast õpitulemustest.

Kunstiainete valdkonna pädevuse omandamisel on oluline roll õppe jooksul toimuval kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud töö õpilasepoolne dokumenteerimine nt kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms. Kunstianetes väärtustatakse harjutamist.

Lisaks õpitulemuste saavutamise toetamisele keskendutakse kujundava hindamise käigus järgmistele aspektidele:

1. loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
2. huvi ning nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
3. isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
4. sallivuse areng ja silmaringi avarumine. Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste põhjal võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul. Kokkuvõtvalt hinnates lähtutakse õppest kui tervikust ja taotletava test õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnet võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

10. klass. Kunstiõpetus (1. kursus)

Valdkonnaülene lõiming

Ajajoone visualiseerimine – ajalugu, kunst, muusika, kirjandus, geograafia, ühiskonnaõpetus

Film, animatsioon, videokunst – kunst, muusika, eesti keel, kirjandus, ajalugu, meediaõpetus, informaatika jt

Erasmus+ õpiränne Lissaboni Saksa Kooliga (Art Bridge between Tallinn and Lisbon), mille projekti fookuses on kunsti- ja meediapädevuse arendamine

TEEMA: Kunst ja kunstiajalugu	
Õpitulemus	Õppesisu ja -tegevused
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none">• Kirjeldab visuaalseid keskkondi, kujutisi ja visuaalkultuuri objekte ning teadvustab ja põhjendab oma visuaalseid valikuid.• oskab leida, enamasti kriitiliselt hinnata ja kasutada erinevates allikates ja keskkondades pakutavat infot;• iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut (kuni 19. saj), kirjeldab vormi, kunstilist kujundust ja konteksti;	<p>Kunst moderniseeruva ajastul.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tekstide lugemine, info (tekstid, pildid, multimeedia) otsimine teavikutest ja internetist, Intervjuude ja dokfilmide vaatamine, näitusekülastused (ka virtuaalselt), õpetaja koostatud esitlused ja loeng, vestlused kunstnike, disainerite jt loomemajanduse valdkonna inimestega,2. Saadud teabe alusel: visuaal teose tunnuste nimetamine, küsimustele vastamine, selgitamine, seostamine, võrdlemine, kokkuvõtete tegemine, olulisema eristamine, mõtte- ja mõistekaartide koostamine, teabe visualiseerimine infograafika abil, esitluse koostamine, tervikteksti kirjutamine (tagasiside, artikkel, sünopsis, saatetekst

<ul style="list-style-type: none">● Paigutab kunstinähtused üldisel ajateljel õigesti.● käib kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;● teab teose tunnuseid (autorikaitse seaduse mõistes), autoriõigusega kaasnevaid õigusi ja põhilisi litsentse;	<p>vms), näituse päeviku pidamine, info kogumine portfooliosse, õpimappi või visand raamatusse.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Saadud teabe alusel arutlemine.4. Saadud teabe ja mõistmise rakendamine loomisel5. Uurimine6. Õppekäigud ja õpitoad (nt Eesti Kunstiakadeemiasse, Eesti Kunstimuuseumi jne)
<p>Plaanimine ja ideede arendamine, loomine</p> <ul style="list-style-type: none">● kujundab (loob) enda isikuga seonduvat visuaalset välja enamasti teadlikult (välimus, oma tuba, tarbeesemed, sotsiaalmeedia kuvand ja sisu jne);● loob sihipäraselt visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;● teab, kuidas ideid genereerida. Arendab oma ideid esialgselt versioonist edasi, kasutades õpetaja pakutud meetodeid;● uurib ja kavandab enne loomist;● valib oma idee teostamiseks sobiva väljendusvahendi kõigi õpitud väljendusvahendite hulgast, toetudes vajadusel arutelule õpetajaga;	<p>Plaanimine ja ideede arendamine, loomine</p> <ol style="list-style-type: none">1. Idee leidmise ja arendamise õppetegevused:<ul style="list-style-type: none">● harjutused erinevate stiimulite kasutamiseks (isiklik seos, päevakajalistest teemadest lähtuv, igavikulisest teemast lähtuv, suvaline sisend e <i>random input</i>, õppeainest või mõnest inimtegevuse valdkonnast lähtuv stiimul)● Info kogumise ja idee laiendamise meetodid: infootsing, mõttekaart, omaduste reastamine, erinevate stiimulite kombineerimine.● Idee valik: originaalsuse, ebatavalisuse, eesmärgi jms alusel.● Kunstilise kujundi (metafoori) valik, kujutamisaadi valik, meediumi valik, <i>moodboard</i>.● Kujutamise elementide (sümbolid, kujundid, kujutised, värvid, objektid, tegelased) otsimine (pildiotsing, assotsiatsioonide kasutamine, sümboolika väljaselgitamine, kujundite või kujutiste kombineerimine) ja valik

- katsetab ja eksperimenteerib. Teab, et eksimine on protsessi loomulik osa ning oskab sellest õppida;
- Loob õpitud oskusi ja teadmisi rakendades kunstiteose või visuaalkultuuri objekti (reklaam, tarbograafika, sotsiaalmeedia kuvand või identiteet jne)
- oskab ja julgeb tööprotsessi käigus võtta vastu otsuseid, mis aitavad teiste töödest eristuda.
- loob koostöös teostest ekspositsiooni, põhjendades tööde paigutust ruumis/seinal;

2. **Visandamine** (joonistus, visandlik maal, prototüüp, arvutis loodud 2D või 3D visand). Visualiseerimise ja visuaalse kokkuvõtte harjutused kasutades erinevaid keskkondi ja vahendeid.
3. **Ajatelje loomine** – õpilased saavad iseseisva ülesande luua ajatelg, et visualiseerida erinevate ajastute, stiilide ja kunstipüüdluste iseloomulikke detaile. Luuakse visuaalne ajatelg keskkonnas Miro.com vms.
4. **Kunstidefinitsioonide presentatsioonid** (kunst ja kunstnik, kunst ja ilu, kunst ja ühiskond, kunst ja mälu, kunst ja loodus, kunst ja säilitamine jne), grupitöö. Õpilane/õpilased valmistavad ette presentatsioonid, kus analüüsivad kahte kunstiga seotud definitsiooni ja arutlevad teiste üle.
5. **Presentatsioonide loomine** - kus õpilased visualiseerivad oma ettekandeid sobivate näidetega ja teevad seda keskkonnas Canva.com või Google Slides.
6. **Loomine**
 - Valikute tegemine: arutleda, millised on valikuvõimalused; mille alusel on võimalik otsuseid teha; kuidas valikuid põhjendada?
 - Kahe-, kolme-, ja nelja mõõtmelise tööde loomine.
 - Tekstide kirjutamine (kriitika, essee, referaat jne)

Modernistlik ja kaasaegne kunst. Loovülesanded, kus õpilased mõtestavad konkreetsete kunstitööde üle, presenteerivad oma mõtteid. Toimub sürrealistliku kunstitöö loomine, kasutades fotomanipulatsiooni programmis Pixlr vms.

	<p>Presentatsioonid, kus õpilased visualiseerivad oma ettekandeid sobivate näidetega ja teevad seda keskkonnas Canva.com või Google Slides.</p> <p>Õpilaste ülesanne on kujundada tänapäevane reklaam, kasutades ajaloolist maali või fotot, tuua tegevus tänapäeva ja anda seda edasi innovaatilisel moel.</p>
<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none">• analüüsib erinevaid visuaalkultuuri nähtusi erinevatest sotsiaalsetest rollidest lähtudes ja õpetaja abiga erinevaid meetodeid kasutades;• iseloomustab erinevate kunstnike loomingut;• Selgitab kunsti muutumise põhjusi.• Võrdleb eri ajastute kunsti kuni 19. sajandini.• selgitab oma tööprotsessi, võimalikke töökäigu ja sõnumi alternatiive, ning põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid ning piiranguid;• analüüsib oma teost ja tööprotsessi, valides õpetaja abiga erinevaid lähtepunkte ja meetodeid. Oskab oma valikuid põhjendada ning kunstitöö loomise konteksti selgitada.• teadvustab ja selgitab oma kunstialaseid eelistusi.	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ol style="list-style-type: none">1. Eneseanalüüsi meetodite õppimine (õpetaja antud mudeli või küsimuste abil) ja praktiseerimine.2. Kunstiteose analüüsi meetodite õppimine (õpetaja antud mudeli või küsimuste abil) ja praktiseerimine.3. Refleksioonimeetodite õppimine (õpetaja antud mudeli või küsimuste abil) ja praktiseerimine.4. Tagasiside andmise õppimine (õpetaja antud mudeli või küsimuste abil) ja praktiseerimine.5. Eri ajastute kunsti võrdlevad teemad: Muuseumi süünd ja tekkelugu, tuntumad galeriid ja muuseumid; konserveerimine ja restaureerimine; perspektiivi kasutus, keskkonna ja ruumi kujutamise viisid.6. Arutelu ja diskussiooni ülesanne muuseumides olevate kunstiteoste tagastamise ja saamisloo üle. Õpilane kujundab oma arvamuse, vaagides poolt- ja vastu argumente.

<ul style="list-style-type: none">• oskab kaasõpilaste teoseid ja tööprotsessi analüüsida;• kuulab kaasõppijate seisukohti, argumenteerib, aktsepteerib eriarvamusi;	Loomingulised ja uurimisprojektid, õppekäigud (õppekäik Eesti Kunstiakadeemiasse, Kunstimuuseumisse, Helsingi kunstimuuseumi jne)
---	---

10. klassi muusikaõpetus (1. kursus)

Kunst ja muusika: ajastud ja stiilid (seos ajalooaga), sallivus ja avatus erinevate kultuuride suhtes; kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm); erinevad koolisisesed projektid ja üritused

Valdkonnaülene lõiming

- 1) **sotsiaalained:** inimeste- ja inimirühmade vahelised suhted, erinevad kultuurid, kombed ja pärimused, ajastud ja stiilid
- 2) **emakeel, võõrkeeled ja kirjandus:** verbaalne eneseväljendusoskus, funktsionaalne lugemisoskus ning infokanalite kasutamise oskus; **saksa kultuuri ja muusika** lõimimine õppetegevusse, eri ajastute ja kultuuride lood muusikas, teatri- ja filmikunstis;
- 3) **loodusained:** muusika mõju inimese meeltele; helide, valguse ja värvide omadused;
- 4) **matemaatika:** seoste loomise oskus ja loogiline mõtlemine (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- 5) **käsitöö ja tehnoloogia:** digitehnoloogia vahendite ja äppide kasutamine muusika loomisel, esitluste ja kodutööde tegemisel;
- 6) **Liikumisõpetus:** kehatunnetus, loovus, tähelepanu, mootorika, reageerimiskiirus ja koordineerimine, pärimustantsud.

TEEMA: Musitseerimine, osaoskused, laulmine, pillimäng, omalooming

Õpitulemus

1. Laulmine:

- 1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusika teadmisi ja -oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;
- 2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisid), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega; osaleb laulu repertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 3) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris;
- 4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja/või kirjalikult;

Õppesisu ja -tegevused

1. Laulmine:

- 1) Ühe- ja/või mitmehäälsete laulude laulmine a cappella või saatega rakendades muusikalist kirjaoskust.
- 2) Lauluvaras on nii I kursuse muusikalugu illustreerivad laulud kui ka eesti levimuusika, pop- ja rokkmuusika lauluvara õpilaste huvist lähtuvalt.
- 3) Osalemine koolikoori tegevuses ja kooli kontserdielus.
- 4) Põhikoolis omandatud ühislauluvara kordamine, mille kaudu kantakse edasi ühislaulu traditsiooni.

<p>2. Pillimäng: 5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;</p>	<p>2. Pillimäng: Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel. Keha-, rütmi- ja plaatpillidel <i>ostinato de</i>, kaas-, eel- ja/või vahe mängude mängimine. Kitarri, ukulele või väikekandle mängimine laulude saateks. Digivõimaluste kasutamine pillimängus ja muusika loomisel, nt luupide loomine rakendusega Loop Station.</p>
<p>3. Omalooming: 6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste; 7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone, laulusaateid jm; 8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.</p>	<p>3. Omalooming: Muusikapalade / rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide loomine akustiliselt ja / või digitaalselt (nt programmis Ableton Live, GarageBand, MuseScore, Noteflight jt) rakendades muusikalist kirjaoskust. Mõisted: muusika väljendusvahendid - meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt; hääleaparaat ja häälehoid; <i>a cappella</i>, partituur, muusikažanr ja -stiil, saade, improvisatsioon, libreto, partituur.</p>
<p>4. Muusika kuulamine ja muusikalugu Õpitulemused 1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;</p>	<p>4. Muusika kuulamine ja muusikalugu õppesisu: Muusika mõiste, muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel.</p>

2) teab vana muusikaga seotud Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi.

3) võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki) üldkultuurilist tausta, mõistab muusika tähendust ja tähtsust ning rolli inimkonna ajaloo ja eri ajastuil.

4) eristab ja võrdleb muusika näidete varal eri ajastute (keskaja, renessansi- ja barokiajastu) muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale.

6) leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühisuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi.

7) tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga, tutvub muusikaga muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;

8) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;

9) teab autorikaitse seadust ja järgib seda

Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur.

Keskaeg. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa ülesehitus, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur ja pillid.

Renessanss. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

Barokk. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Kontsertstiil, õukonnamuusika, ooperi kujunemine, kirikumuusika uued žanrid: kantaat, oratoorium, passioon. Instrumentaalmuusika areng - uued vormid ja žanrid ning pillid. Žanre tutvustatakse heliloojate (nt Claudio Monteverdi, Georg Friedrich Händel, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi jt) loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

Vanamuusika Eestis. Ansambliid Vox Clamantis, Hortus Musicus, Rondellus; varasemast muusikast inspireeritud heliloojad, nt Arvo Pärt, Cyrillus Kreek jt; festivalid, nt Viljandi, Haapsalu ja Tartu vanamuusika festival jt.

Mõisted: muusika väljendusvahendid, vaimulik ja ilmalik muusika, gregooriuse laul, missa, neuma, rüütlaulik, motett, reekviem, kaanon, polüfoonia, homofoonia, reformatsioon, luteri koraal, madrigal, ansambli muusika, ooper, aaria, kantaat, oratoorium, passioon, *concerto*

muusikategevustes.

grosso, soolokontsert, süit, prelüüd ja fuuga, kammer- ja orkestrimuusika.

11. klass kunstiõpetus (2. kursus)

Kunst ja muusika: ajastud ja stiilid (seos ajalooa),

sallivus ja avatus erinevate kultuuride suhtes; kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm); toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu; toetavad mitmekülgset loovuse arengut; erinevad koolisisesed projektid ja üritused;

Valdkonnaülene lõiming

- 1) **sotsiaalsed:** inimeste- ja inimrühmade vahelised suhted, erinevad kultuurid, kombed ja pärimused, ajastud ja stiilid
- 2) **emakeel, võõrkeeled ja kirjandus:** verbaalne eneseväljendusoskus, funktsionaalne lugemisoskus ning infokanalite kasutamise oskus; **saksa kultuuri ja ajaloo** lõimumine õppetegevusse, eri ajastute ja kultuuride lood kunstis, teatri- ja filmikunstis;
- 3) **loodusained:** kunsti mõju inimese meeltele; helide, valguse ja värvide mõjud; optika
- 4) **matemaatika:** seoste loomise oskus ja loogiline mõtlemine (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- 5) **käsitöö ja tehnoloogia:** digitehnoloogia vahendite ja äppide kasutamine kunsti loomisel, esitluste ja kodutööde tegemisel;
- 6) **Liikumisõpetus:** rütm, loovus, tähelepanu, motoorika, reageerimiskiirus ja koordinatsioon.

Valdkonnaülesed õppeprojektid: Ajajoone visualiseerimine – ajalugu, kunst, muusika, kirjandus, geograafia, ühiskonnaõpetus
Film, animatsioon, videokunst – kunst, muusika, eesti keel, kirjandus, ajalugu, meediaõpetus, informaatika jt

Erasmus+ õpiränne Lissaboni Saksa Kooliga (Art Bridge between Tallinn and Lisbon), mille projekti fookuses on kunsti- ja meediapädevuse arendamine

TEEMA: Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil	
Õpitulemus	Õppesisu ja -tegevused
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none">uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ning sümboleid suhtluses;oskab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada erinevates allikates ja keskkondades pakutavat infot;iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut (20.– 21. saj), kirjeldab vormi, kunstilist kujundust ja konteksti;Iseloomustab eri allikate põhjal arhitektuuri ja disaini valdkonna teoseid.teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;märkab ja kirjeldab igapäevaseid probleeme, mida on võimalik disainiprotsessis lahendada;Sõnastab probleemi. Uurib probleemi ja selle valdkonda lihtsamaid meetodeid kasutades.	<p>Modernistlik ja kaasaegne kunst.</p> <ol style="list-style-type: none">Tekstide lugemine, info (tekstid, pildid, multimeedia) otsimine teavikutest ja internetist, Intervjuude ja dokfilmide vaatamine, näitusekülastused (ka virtuaalselt), õpetaja koostatud esitlused ja loeng, vestlused kunstnike, disainerite jt loomemajanduse valdkonna inimestegaSaadud teabe alusel: visuaal teose tunnuste nimetamine, küsimustele vastamine, selgitamine, seostamine, võrdlemine, kokkuvõtete tegemine, olulisema eristamine, mõtte- ja mõistekaartide koostamine, teabe visualiseerimine infograafika abil, esitluse koostamine, tervikteksti kirjutamine (essee, artikkel, sünopsis, saatetekst vms);Saadud teabe alusel arutlemine.Saadud teabe ja mõistmise rakendamine loomiselUurimineÕppekäigud (õppekäik Fotografiska kunstimuseumi, Helsingi kaasaegse kunsti muuseumite külastus, Amos Rex, Ateneum, Kiasma jt)

<ul style="list-style-type: none">• käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;• järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel.	
<p>Plaanimine ja ideede arendamine, loomine</p> <ul style="list-style-type: none">• kujundab (loob) enda isikuga seonduvat visuaalset välja (välimus, oma tuba, tarbeesemed, reklaam, tarbegraafika, sotsiaalmeedia kuvand, sotsiaalmeedia kuvand ja sisu jne);• valib oma idee teostamiseks sobiva väljendusvahendi kõigi õpitud väljendusvahendite hulgast;• uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;• dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;• kavandab enda teose, pakkudes välja erinevaid lahenduskäike;• teab, kuidas ideid genereerida. Arendab oma ideid esialgsest versioonist edasi;	<p>Idee leidmise ja arendamise õppetegevused:</p> <ul style="list-style-type: none">• harjutused erinevate stiimulite kasutamiseks (isiklik seos, päevakajalistest teemadest lähtuv, igavikulisest teemast lähtuv, suvaline sisend e <i>random input</i>, õppeainest või mõnest inimtegevuse valdkonnast lähtuv stiimul)• Info kogumise ja idee laiendamise meetodid: infootsing, mõttekaart, omaduste reastamine, erinevate stiimulite kombineerimine.• Idee valik: originaalsuse, ebatavalisuse, eesmärgi jms alusel.• Kunstilise kujundi (metafoori) valik, kujutamisaadi valik, meediumi valik, moodboard.• Kujutamise elementide (sümbolid, kujundid, kujutised, värvid, objektid, tegelased) otsimine (pildiotsing, assotsiatsioonide kasutamine, sümboolika väljaselgitamine, kujundite või kujutiste kombineerimine) ja valik <p>2. Visandamine (joonistus, visandlik maal, prototüüp, arvutis loodud 2D või 3D visand). Visualiseerimise ja visuaalse kokkuvõtte harjutused kasutades erinevaid keskkondi ja vahendeid.</p>

<ul style="list-style-type: none">• rakendab valikuliselt ja sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;• esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne. esitlus);• loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgelt.	<ol style="list-style-type: none">3. Lühifilmi loomise ja kavandamise protsess (stsenaariumi loomine, <i>storyboardi</i> joonistamine, kaamera üleminekute filmimine, montaaž keskkonnas Cap Cut jne).4. Ajatelje loomine – õpilased saavad iseseisva ülesande luua ajatelg, et visualiseerida erinevate ajastute, stiilide ja kunstipüüdluste iseloomulikke detaile. Luuakse visuaalne ajatelg keskkonnas Miro.com vms.5. Fotograafia-, kaasaegse kunsti - ja tänavakunsti teemalised presentatsioonid6. Presentatsioonide loomine impressionism - kaasaegne kunst, kus õpilased visualiseerivad oma ettekandeid sobivate näidetega ja teevad seda keskkonnas Canva.com või Google Slides.7. Loomine<ul style="list-style-type: none">• Valikute tegemine: arutleda, millised on valikuvõimalused; mille alusel on võimalik otsuseid teha; kuidas valikuid põhjendada?• Kahe-, kolme-, ja nelja mõõtmelise fotograafia teemaliste tööde loomine.• Tekstide kirjutamine (kriitika, essee, referaat jne)8. Uurimisprotsessi kavandamine juhendaja abiga (11. klassi uurimis- ja praktiline töö)
<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none">• hindab (kriitiliselt) isiklikku visuaalset kommunikatsiooni;• analüüsib ainealast keelt kasutades loodud ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;	<ol style="list-style-type: none">1. Eneseanalüüsi meetodite õppimine ja praktiseerimine.2. Kunstiteose analüüsi meetodite õppimine ja praktiseerimine.3. Refleksioonimeetodite õppimine ja praktiseerimine.4. Tagasiside andmise õppimine ja praktiseerimine.5. Arutelu ja diskussiooni ülesanne fotograafia tähtsusest maailma ajaloos, tähtsamate fototööde tähendus ja refleksioon

- analüüsib teose vormi, kunstilist kujundust ja konteksti, leiab erinevatest tähendus võimalustest tõenäolisema. Põhjendab diskussioonis oma arvamust;
- Toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile;
- Võrdleb eri ajastute kunsti kuni tänapäevani.
- mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- analüüsib iseseisvalt oma teost ja tööprotsessi, valides teadlikult erinevaid lähtepunkte ja meetodeid. Oskab oma valikuid põhjendada ning kunstitöö loomise konteksti selgitada. Hindab ennast adekvaatselt;
- retsenseerib kaasõppija protsessi ning tulemust õpetaja pakutud vormis.

11. klassi muusikaõpetus (2. kursus)

Kunst ja muusika: ajastud ja stiilid (seos ajalooa),

sallivus ja avatus erinevate kultuuride suhtes; kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm); erinevad koolisisesed projektid ja üritused

Valdkonnaülene lõiming

- 1) **sotsiaalsed:** inimeste- ja inimrühmade vahelised suhted, erinevad kultuurid, kombed ja pärimused, ajastud ja stiilid
- 2) **emakeel, võõrkeeled ja kirjandus:** verbaalne eneseväljendusoskus, funktsionaalne lugemisoskus ning infokanalite kasutamise oskus; **saksa kultuuri ja muusika** lõimimine õppetegevusse, eri ajastute ja kultuuride lood muusikas, teatri- ja filmikunsti;
- 3) **loodusained:** muusika mõju inimese meelele; helide, valguse ja värvide omadused;
- 4) **matemaatika:** seoste loomise oskus ja loogiline mõtlemine (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- 5) **käsitöö ja tehnoloogia:** digitehnoloogia vahendite ja äppide kasutamine muusika loomisel, esitluste ja kodutööde tegemisel;
- 6) **Liikumisõpetus:** kehatunnetus, loovus, tähelepanu, motoorika, reageerimiskiirus ja koordinatsioon, pärimustantsud.

Teema: musitseerimine, laulmine, pillimäng, omalooming	
Õpitulemus	Õppesisu ja -tegevused
1. Laulmine 1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusika teadmisi ja -oskusi, sh muusikalist	1. Laulmine Laulud muusikaloo illustreerimiseks, vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks ja tundeelu rikastamiseks.

<p>kirjaoskust;</p> <p>2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisid), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;</p> <p>3) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulu repertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja/või kirjalikult;</p>	<p>Ühislaulud (sh põhikoolis omandatud ühislauluvara jm), eesti levimuusika, pop- ja rokkmuusika lauluvara õpilaste huvist lähtuvalt, eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega seotud laulud.</p> <p>Põhikoolis omandatud muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad: erinevad helivältsused, rütmifiguurid ja pausid, neljandiktaktimõõt ja laulu repertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõt;</p> <p>ühe võtmemärgiga helistikud (ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud);</p> <p>ühe-, kahe- ja kolmeosaline lihtvorm, rondo, variatsioonivorm;</p> <p>bassivõti repertuaarist tulenevalt.</p> <p>Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad ka muusikalised oskussõnad: meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt</p> <p>Lauldakse a cappella ja saatena nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu põhimõtteid.</p>
<p>2. Pillimäng</p>	<p>2. Pillimäng</p>

<p>5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;</p>	<p>Pillimängu rakendatakse ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Süvendatakse põhikoolis omandatud pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.</p>
<p>3. Muusikaline omalooming</p> <p>6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (laulusõnad jm); 7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone, laulusaateid jm; 8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.</p>	<p>3. Muusikaline omalooming</p> <p>Lihtsate meloodiate ja erinevate muusikast lähtuvate tekstide loomine. Muusika loomine muusikaloo illustreerimiseks akustiliselt või digitaalselt, nt maalide, raamatute, ajalooliste sündmuste, isikute, muusikalavastuste libretode helindamine. Rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, kaas mängude loomine ja edastamine üksi või rühmas. Laulusaadete loomine koolis olemasolevate pillidega.</p> <p>Omaloomingu katsetused erinevate tehnikate ja rakendustega, nt Beatbox, BandLab, Ableton Live, GarageBand, Musescape, Noteflight, Loop Station jt Omaloomingu luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud</p>

	<p>muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Mõisted: muusika väljendusvahendid - meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt; hääleaparaat ja häälehoid; a capella, partituur, muusikažanr ja -stiil, saade, improvisatsioon, libreto, partituur.</p>
<p>4. Teema: Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;</p> <p>2) teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi;</p> <p>3) võrdleb käsitletud ajastute (klassitsismi- ja romantismiajastu) üldkultuurilist tausta, loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastutel;</p> <p>4) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;</p>	<p>4. Teema: Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>Klassitsism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Instrumentaalmuusika vormid ja žanrid, klassikalise sümfooniaorkestri kujunemine, ooperi areng. Viini klassikud - Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.</p> <p>Romantism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Kammerlaul, instrumentaalsed väikevormid, orkestrimuusika areng, programmiline muusika (sümfooniline poem ja süit), lavamuusika areng (ooper, operett, ballett). Rahvuslikud koolkonnad. Žanre tutvustatakse heliloojate (nt Franz Schubert, Robert Schumann, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt, Hector Berlioz, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Pjotr Tšaikovski, Edvard Grieg, Jean Sibelius jt) loomingust valikuliselt</p>

<p>5) leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi;</p> <p>6) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;</p> <p>7) väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi ja õppekäike, rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara;</p> <p>8) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;</p> <p>9) teab autorikaitse seadust ja järgib seda muusikategevustes.</p>	<p>muusika kuulamise kaudu.</p> <p>Klassitsismi- ja romantismiajastu muusika Eesti teatrites ja kontserdisaalides nüüdisajal, klassikalised esituskoosseisud - sümfooniaorkestrid, kammeransamblid, koorid; interpreedid.</p> <p>Mõisted: vormid - sonaadivorm, sonaaditsükkel, variatsioonid, rondo, 3-osaline lihtvorm; žanrid - sonaat, keelpillikvartett, sümfoonia, instrumentaalkontsert, tõsine ja koomiline ooper, Singspiel, kammerlaul, klaveriminiatuurid (etüüd, prelüüd, nokturn, ballaad, eksrompt, rapsodia jt), programmiline muusika (sümfooniline poeem, sümfooniline süit), lavamuusika (ooper, ballett, operett); interpreet, virtuoos.</p>
---	--

Praktilised tööd

1. Klassitsismi ja romantismi muusika näidete eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine.
2. Muusika kuulamistekstid.
3. Paaris- või rühmatöö - postri / esitluse, lühiuurimuse koostamine valitud teema kohta.
4. Projektülesanne - heliloojate pressikonverents (nt Viini klassikud; Verdi-Wagner; Chopin-Liszt; Grieg-Sibelius jne).

5. Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid, sh kodukohaga seotud kultuuriväärtuslikud ehitised, asutused jt.
6. Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) ja/või õppekäikude kohta.
7. Loovprojekt koostöös kunsti- ja ajaloo õpetajaga - videoklipi loomine kultuuriväärtuslikest ehitistest.

12. klassi muusikaõpetus (3. kursus)

Kunst ja muusika: ajastud ja stiilid (seos ajalooa),

sallivus ja avatus erinevate kultuuride suhtes; kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm); erinevad koolisisesed projektid ja üritused

1) **sotsiaalsed:** inimeste- ja inimrühmade vahelised suhted, erinevad kultuurid, kumbed ja pärimused, ajastud ja stiilid

2) **emakeel, võõrkeeled ja kirjandus:** verbaalne eneseväljendusoskus, funktsionaalne lugemisoskus ning infokanalite kasutamise oskus; **saksa kultuuri ja muusika** lõimimine õppetegevusse, eri ajastute ja kultuuride lood muusikas, teatri- ja filmikunstis;

3) **loodusained:** muusika mõju inimese meelele; helide, valguse ja värvide omadused;

4) **matemaatika:** seoste loomise oskus ja loogiline mõtlemine (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5) **käsitöö ja tehnoloogia:** digitehnoloogia vahendite ja äppide kasutamine muusika loomisel, esitluste ja kodutööde tegemisel;

6) **Liikumisõpetus:** kehatunnetus, loovus, tähelepanu, mootorika, reageerimiskiirus ja koordineerimine, pärimustantsud.

TEEMA: musitseerimine, laulmine, pillimäng, omalooming

Õpitulemus	Õppesisu ja -tegevused
<p>1. Laulmine 1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusika teadmisi ja -oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;</p> <p>2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisid), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;</p>	<p>1. Laulmine Laulud muusikaloo illustreerimiseks, vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks ja tundeelu rikastamiseks.</p> <p>Põhikoolis omandatud muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad: erinevad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, neljandiktaktimõõt ja laulu repertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõt;</p>

<p>3) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulu repertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja/või kirjalikult;</p>	<p>ühe võtmemärgiga helistikud (ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud);</p> <p>ühe-, kahe- ja kolmeosaline lihtvorm, rondo, variatsioonivorm; bassivõti repertuaarist tulenevalt.</p> <p>Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad ka muusikalised oskussõnad: meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt</p> <p>Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu põhimõtteid.</p> <p>Ühislaulud (sh põhikoolis omandatud ühislauluvara jm), eesti levimuusika, pop- ja rokkmuusika lauluvara õpilaste huvist lähtuvalt, eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega seotud laulud.</p>
<p>2. Pillimäng</p> <p>5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;</p>	<p>2. Pillimäng</p> <p>Pillimängu rakendatakse ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Süvendatakse põhikoolis omandatud pillimänguoskusi ning avardatakse</p>

	musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.
<p>3. Muusikaline omalooming 6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (laulusõnad jm); 7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone,(digi)kompositsioone, laulusaateid jm; 8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.</p>	<p>3. Muusikaline omalooming Lihtsate meloodiate ja erinevate muusikast lähtuvate tekstide loomine. Muusika loomine muusikaloo illustreerimiseks akustiliselt või digitaalselt, nt maalide, raamatute, ajalooliste sündmuste, isikute, muusikalavastuste libretode helindamine. Rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, kaas mängude loomine ja edastamine üksi või rühmas. Laulusaadete loomine koolis olemasolevate pillidega. Omaloomingu katsetused erinevate tehnikate ja rakendustega, nt Beatbox, BandLab, Ableton Live, GarageBand, Musescape, Noteflight, Loop Station jt Omaloomingu luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Mõisted: muusika väljendusvahendid - meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, harmoonia, vorm, faktuur jt; hääleaparaat ja häälehoid; a capella, partituur, muusikažanr ja -stiil, saade, improvisatsioon, libreto, partituur.</p>
4. Muusika kuulamine ja	4. Muusika kuulamine ja muusikalugu

muusikalugu

1. Leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;
 2. Teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusikat, rahvusliku muusikakultuuri sünni- ja arengulugu ning loob seoseid Eesti muusikakultuuri mineviku ja nüüdisaja vahel;
 3. võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki, klassitsismi, romantismi, 20. sajandi) üld kultuurilist tausta; loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusika kultuuri vahel ning mõistab muusika roll eri ajastutel;
 4. eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
 5. leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi;
- väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi ja õppekäike, rakendades omandatud

Pärimusmuusika. Folkloor, regilaul ja regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, laulumängud. Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.

Rahvuslikkuse kujunemine Eesti muusikas. Koorikultuuri ja laulupidude traditsiooni kujunemine ning seosed nüüdisajaga. Esimesed rahvuslikud heliloojad. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Aleksander Kunileid, Friedrich Saebelman, Karl August Hermann.

20. sajandi I poole muusikastiilid ja suunad (hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism). Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Gustav Mahler, Richard Strauss, Claude Debussy, Maurice Ravel, Igor Stravinski, Arnold Schönberg jt.

Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. 20. sajandi I poole muusikastiilide ja suundade mõjud Eesti heliloojate loomingus. Eesti esimesed professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, vokaal- ja instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Miina Härma, Mihkel Lüdig, Rudolf Tobias, Artur Kapp, Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Evald Aav, Eduard

teadmisi ning muusikasõnavara;
kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;
teab autorikaitse seadust ja järgib seda muusikategevustes.

Tubin jt.

Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest (avangardism, postmodernism). Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass jt.

Eesti muusika ja muusikaelu 20. sajandi II poolel. 20. sajandi II poole muusika suundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Uued suunad 21. sajandil. Rahvuskultuuri kaotused 1940-1955, süvamuusika arengusuunad nõukogude okupatsiooni tingimustes, laulev revolutsioon, muusika taasiseseisvunud Eestis. Muusikanäited valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Eduard Tubin, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Ester Mägi, Eino Tamberg, Jaan Rääts, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Raimo Kangro, Alo Mattiisen, Urmas Sisask, Erkki-Sven Tüür, Peeter Vähi, Sven Grünberg, Helena Tulve, Tõnu Kõrvits, Pärt Uusberg, Jüri Reinvere, Alisson Kruusmaa jt.

Mõisted

Rahvamuusika, pärimusmuusika, kunstmuusika, regilaul, regivärss, uuem rahvalaul, vaimulik rahvalaul, rahvapillid, liedertafel`i-stiil, rahvusromantism, rahvuslik ärkamisaeg, laulupidu, hilisromantism, impressionism, neoklassitsism, ekspressionism, avangardism, postmodernism, minimalism, pluralism, eklektika, atonaalsus, tonaalsus, aleatoorika, dodekafoonia, kromaatileine helirida, dissonants, konsonants, happening ja performance (tegevuskunst),

elektronmuusika, klaster, multimeedia, tintinnabuli, nüüdismuusika, tegevuskunst, popmuusika, levimuusika, süvamuusika.

Praktilised tööd

1. Eesti laulumängude ja seltskonnatantsude mängimine ja tantsimine.
2. Eesti rahvamuusika muusikanäidete eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatöona, oma arvamuse põhjendamine.
3. Pärimuse kogumine (nt perekonna jõulutradsioonide jaanipäeva kommete kohta).
4. Muusika kuulamistekstid.
5. 20. ja 21. sajandi muusikastiilide ning nende peegelduste eristamine eesti heliloojate loomingus; muusikanäidete iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatöona, oma arvamuse põhjendamine.
6. Eesti muusikaloo ajatelje loomine, eesti heliloojate loomingu võrdlemine erinevatel ajaperioodidel muusika näidete varal (rahvuslik ärkamisaeg, professionaalse muusikakultuuri kujunemine 20. sajandi I poolel, nõukogude okupatsioon – stalinism, sulaaeg, stagnaaeg, laulev revolutsioon, taasiseseisvunud Eesti).
7. Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid asutused jt (sh virtuaalsed)
8. Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) ja / või õppekäikude kohta